

MAGYAR-HOLLAND SZEMLE

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP

A „MAGYAR-HOLLAND TÁRSASÁG“ HIVATALOS LAPJA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VIII., ÜLLŐI-UT 4 SZ.
TELEFONSZÁM: 38-4-90.

„Magyar-Holland Társaság“ tagjai díjmentesen kapják.

Megjelenik havonta.

Falu végén kurta koccsma — Hollandiában.

A néhány év előtti budapesti vendégszerepléséről ismert, európai hírű hollandi dalosegyesület (Koninklijke Mannenzangvereniging) karmestere — Roeske úr — most foglalkozik a „Falu végén kurta koccsma“ című híres magyar dal betanításával. Az Apollo hivatalos lapja, az „Apollo Nieuws“ legutóbbi számában azt írja, hogy nehéz munka a mű betanulása, de — mert szép — megéri a fáradságot! A továbbiakban közli, hogy a művet férfikarra Ádám Jenő, a Zeneakadémia tanára írta át, aki — mint Szeghő Sándornak, a Budai Dalárda volt karnagyának utóda — az Apollonak a művet előadásra felajánlotta. A magyar szöveget Vreede Jan, holland királyi alkonzul ültette át hollandi nyelvre. A két nyelv különböző karakterére való tekintettel és hangsúlyozási okokból a „Falu végén kurta koccsma“ mégis magyar nyelven kerül előadásra. A műnek a hollandi napisajtó is figyelmet szentel, így a „Handelsblad“, Amsterdam egyik legnagyobb lapja, „Muzikale Kroniek“ című rovatában foglalkozik elismerően a művel.

Uj építkezések Hollandiában.

Trnik Ottó építész írja: Hollandia jómódú polgárainak, akiket a világháború következményei csak kevéssé sujtottak, lehetővé vált, hogy a lakáskultúra fejlesztése terén hatalmas lépésekkel előrehaladjanak. Tudatára ébredve országuk nemzeti sajátosságainak, a modern hollandi építészek alkotásaiknak izléses és egyszerű

tárgyilagossággal nemzeti jelleget adnak. A hollandus lakóházának — miután kitűnő téglák és színes kövek a legkülönbözőbb változatban állanak rendelkezésre, szívesen adja a nyers építkezés (Rohbau) jellegét.

A hollandi kis házaknál jellegzetes a kályhának a külső falban való elrendezése. Míg Középeurópában a kémény egy méterrel nyúlik ki a tető felett, mert a középső falba van beillesztve, ott négy-öt méterre nyúlik ki a nyeregformájú tetőből.

Az „egycsaládos“ házak gyakran csak 4—6 méter széles parcellán épülnek. A földszinten egy-két lakószoba és a gáztűzhellyel ellátott konyha foglal helyet, az első emeleten a hálószobákat rendezik be. Feltűnő, milyen kicsinyek az egyes helyiségek, tíz négyzetméternél többnyire nem nagyobbak; 16—20 négyzetméter már a ritkaságok közé tartozik. Ez csak akkor lehetséges, ha a parcella beosztásánál egyetlen darabka sem marad kihasználatlan. A szekrényeket beépítik a falba. Utánzásraméltó mindenekelőtt az ilyen teleplakóház-építkezéseknek állami támogatása, lakásonként 300 forintjával; ez az összeg a teljes építési költség 8—10%-a lakásegységként. A lakás bérét egy 5—6%-os annuitás alapul vétele mellett állapítják meg és így az egy munkáslakásnál kerek 6 forintot tesz ki hetenkint, ami a munkás heti 25—45 forint kereseténél alig jön számításba. A polgárság erősen előmozdítja még a magániskolák építését.

Filmfelvételek Hollandiáról.

Irta: *Rosin Kamill.*

Alkonyatkor hagyjuk el Németországot és befutunk a hollandi határállomásra, Zevenaarba. Alapos és udvarias útlelvizsgálat. Tíz perc múlva indulás az ország belsejébe kilencven kilométeres gyorsasággal.

Arnhem. Ezen a vidéken emelkednek Hollandia hegyszerű magaslatai. Az egész Hollandia síkság egyébként s talán ez az egyetlen ország Európában, ahol a ródlit nem ismerik.

Utrecht. A híres egyetemi város pazarul kivilágított pályaudvarán lánycsapat vonul fel katonás rendben, virágos zászlóval. Diákkisasszonyok, akik Amsterdamból jöttek haza szülővárosukba, ahol királynőjüket ünnepelték.

Amsterdam. Egy nagy város sok vidéki városból összeállítva. Amsterdam legjobban így jellemezhető. A város bármely pontjáról bármerre indulunk, néhány perc alatt hangulatos kisvárosba érkezünk. Hatalmas fákkal szegélyezett csendes grachtok — csatornák — szétválasztó hídjaikkal, a parton rakodó uszályok speciális hollandi ízt adnak e nagyváros életének. Az olympiai Stadion közelében épült „Új Amsterdam“ modern bérházaival, a kikötő hatalmas óceánjáróival, impozáns dokkjaival, színes, lüktető életével a magyar szemnek ismeretlen világot tár fel. Perspektívák, amelyek számunkra láthatatlanok.

Uton Hága felé. Ritkán tűnik csak fel egy-egy falu, jellegzetesen színes, nagyablakú házaival. Elfut előttünk a tulipántermelő Haarlem, Leiden, az egyetemi város, ahol Julianna trónörökös nő élte egyszerű, szorgalmas diákéletét.

Hága. Előkelő palotaszorok. Ahány utca, annyi liget. Tó a város közepén. Fák közé rejtve a királynő egyszerű palotája. Hatalmas fáktól beárnyékolt térség. A Plein. Itt vannak az államhivatalok. Szédítő üzleti forgalom a belvárosban. Grandiózus, modern áruházak, ahol a gyarmatbeli vendégek költik el pénzüket. Főúri paloták művészi kiképzésükkel a hollandi arisztokrácia ízlését, kulturáját dicsérik. Ebben a millióben gondosan ápolt kert közepén áll a világbéke háza: a békepalota. A palotában béke lakozik, odakünn...?

Magyar-Hollandi Krónika.

Kuyper Henriette meghalt.

Bázel melletti otthonában hosszas betegeskedés után, hatvanhárom éves korában meghalt *Kuyper* Henriette, a magyarok igaz barátja. *Kuyper* Ábrahámnak, az ismert holland miniszterelnöknek volt a leánya. A háború alatt *Johanna* nővérével együtt Budapestre jött, itt a Mexikói-úton hadikórházat rendezett be és tartott fenn. A háború után sokezer gyermeket vitt ki Hollandiába, ahol megfelelő elhelyezésükről gondoskodott. A magyar református egyháznak is kiváló szolgálatokat tett. Az ő fáradozásának eredménye a Bethesda-kórház gödöllői árvaházának felállítása és fenntartása. Kiváló író és újságíró is volt, könyvekben, újságcikkekben számtalanszor szállt síkra Magyarország igazáért. Holttestét Bázel-

ből Hágába szállították és ott a családi sírboltban helyezték örök nyugalomra.

A világ leggyorsabb légipostása Budapestre jön.

A „Pesti Hírlap“ írja: — Amsterdamból jelentik: A holland főváros repülőterén vette át a holland posta a „Postjager“-t, a *Postavadászt*, azt a hárommotoros Pander-gépet, amelynek az a rendeltetése, hogy Amsterdamból négy nap alatt repüljön el a holland gyarmatok fővárosába, Batáviába, onnét pedig három nap alatt szálljon vissza Amsterdamba. A „Postjager“-t már Hollandiában kipróbálták és a szakemberek a gépet alkalmasnak tartják e rendkívüli feladat megoldására. Az alakra is rendkívül különös és három amerikai Wright Whirlwind-motorral van felszerelve. *Óránkénti sebessége 385 kilométer.* Miután az amsterdam—batáviai távolság 14.000 kilométer, a „Postjager“ éjjel-nappal repülni fog és csak pár percre érinti a fontosabb repülőtereket. A gépet *Asjes* holland pilóta-hadnagy és *Geysendorffer*, a holland KLM immár világhíres pilótája vezeti az amsterdam—batáviai úton. A „Postjager“ először próbaútra repül s így rövidesen felkeresi a mátyásföldi repülőteret is, ahol próbaútja alkalmával benzint vesz fel. A világ leggyorsabb légipostája azonban — ha próbaútja sikerült és megkezdi a rendes szolgálatát, — a jövőben is le fog szállani a budapesti légipostáért, miután a holland-indiai légivonalon Mátyásföld, mint keleteurópai postai gyűjtőállomás szerepel.

Gimes Lajos sikere Hollandiában.

Öt hónapi tanulmányút értékes anyagával és jelentős művészi sikerek emlékével érkezett haza Gimes Lajos festőművész Hollandiából. Három kiállítást rendezett: Hágában, Groningenben és Hertogenboschban, az utóbbi városban ő mint főkiállító *Kunffy István, Iványi-Grünwald* és *Náray* társaságában szerzett a magyar képzőművészetnek megbecsülést. A holland sajtó nagy elismerésének sok eredménye között szerepel egy jótékonysági sorsjáték vezetőségének az a ténye, hogy a nyeremények közé száz darab rézkarcot rendelt Gimes Lajos művei közül. Külön megbecsülést jelent az is, hogy a Hágában rendezett „Holland Hét“ csupa honi művész munkái között Gimesnek néhány holland festménye is helyet kapott. Gimes Lajos a tél folyamán számol be külföldi studiumairól.